

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P., s. r. o., P.**, IČO: X., zastúpený: F. P., s. r. o., G., IČO: X., proti povinnej: **D. B., nar. X., Z., o vymoženie 371,77 EUR s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 2Er 1733/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 31. júla 2012, č. k. 21 CoE 85/2012-44, takto

r o z h o d o l :

- I. Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa **z a m i e t a .**
- II. Dovolanie oprávneného sa **o d m i e t a .**
- III. Povinnej sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na vymoženie 11 200,- Sk s príslušenstvom v zmysle ust. § 44 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe notárskej zápisnice spísanej 21. mája 2005 notárom JUDr. O. Ď. pod č. N 2293/2005, NZ 22665/2005. NCRLs22376/2005 (ďalej len „notárska zápisnica“). Okresný súd Senica uvedenej žiadosti vyhovel a súdneho exekútora poveril vykonaním exekúcie.

Okresný súd Skalica uznesením z 15. augusta 2011, č. k. 2Er 1733/2008-24 exekúciu vyhlásil za neprípustnú, exekúciu zastavil a oprávneného zaviazal zaplatiť súdnemu exekútorovi Mgr. Ing. I. Š. náhradu trov exekúcie v sume 134,74 EUR.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v exekúcii sa vymáha plnenie, ktoré vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy. Exekučným titulom je notárska zápisnica spísaná

na základe splnomocnenia uvedeného v spotrebiteľskej zmluve obsiahnutého na vopred predtlačenom formulári. Toto splnomocnenie si povinná osobitne nevyjednála a nemala na výber vzhľadom na jeho splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohla zmluvu len ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným podmienkam, teda aj predmetnému splnomocneniu, ktoré bolo paušálnym spôsobom zakotvené v zmluve ešte pred jej vznikom. Exekučný súd dospel k záveru, že táto zmluvná podmienka je neprijateľná, nakoľko jej podpisom si spotrebiteľ zásadným spôsobom zhoršil svoje zmluvné postavenie. Dôsledkom je nepomer v právach a povinnostiach medzi oprávneným a povinnou v neprospech povinnej. V zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je takáto neprijateľná podmienka neplatná, a preto notárska zápisnica nemôže byť spôsobilým exekučným titulom. O náhrade trov exekúcie rozhodol podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a na ich náhradu zaviazal oprávneného, nakoľko zavinil zastavenie exekúcie, keďže navrhol vykonať exekúciu na základe nespôsobilého exekučného titulu.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, napadnutým uznesením uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a povinnej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd stotožnil s odôvodneným uznesením súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), na ktoré v podrobnostiach poukázal. Uviedol, že exekúciu možno vykonať na základe notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná v notárskej zápisnici súhlasila s vykonateľnosťou. Formálna stránka vykonateľnosti notárskej zápisnice spočíva v dodržaní formy zápisnice tak, ako je upravená v ustanovení § 47 Notárskeho poriadku a materiálna stránka spočíva v dodržaní obsahových náležitostí, ktoré predpisuje § 41 ods. 2 Exekučného poriadku. Z obsahu spisu je preukázané, že vyhlásenie povinnej o uznaní právneho záväzku a súhlase s vykonateľnosťou obsiahnuté v notárskej zápisnici bolo za povinnú vykonané Mgr. T. K., ktorého plná moc bola udelená povinnou v zmluve o úvere z 27. septembra 2004. Zmluva o úvere bola uzatvorená na pripravenom formulári, ktorého obsah povinná nemohla ovplyvniť, z čoho je zrejmé, že splnomocnenca si nevybrala slobodným výberom, ale tento bol určený oprávneným. Ďalej uviedol, že zástupca povinnej v danej veci nehájil záujmy povinnej, ale predovšetkým záujmy oprávneného ako veriteľa.

Záujmy splnomocnenca sú v rozpore so záujmami povinnej v zmysle § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka a každý jeho právny úkon vykonaný za povinnú, teda aj vyhlásenie obsiahnuté v notárskej zápisnici, je absolútne neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a notárska zápisnica preto nie je spôsobilým exekučným titulom. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. a povinnej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal z dôvodu, že jej žiadne trovy nevznikli.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, ktoré doplnil podaním zo 16. júla 2013 s označením „Doplnenie dovolania o právnu argumentáciu – porušenie práva EÚ a interpretácie práva EÚ Súdnym dvorom EÚ“. Svoje dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a § 237 písm. a/ O. s. p., že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, pretože súdy oboch stupňov nesprávne interpretovali § 58 ods. 1 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 Zákon č. 244/2002 Z. z.; ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo, pretože vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku už bola právoplatne posúdená tým, že exekučný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., že súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom tým, že súdy s oprávneným nekomunikovali o jeho právnych a skutkových návrhoch, nevzali na zreteľ jeho námietky proti prejednaniu veci, konali bez nariadenia pojednávania a dokazovania, neumožnili účastníkom konania viesť kontradiktórne konanie a nerešpektovali jeho právo, aby jeho právna vec bola „vnútroštátnym súdom rozhodovaná na základe správneho a adekvátneho právneho základu, súčasťou ktorého je po vstupe Slovenskej republiky do EÚ aj výklad práva EÚ“, ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie, ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súdy nesprávne aplikovali a interpretovali § 44 ods. 2, § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 23a ods. 2 Zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a tiež ustanovenia Smernice Rady 93/13/EHS. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania a navrhol, aby dovolací súd rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia. Taktiež navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru

Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie v dovolaní špecifikoval.

Povinná sa k dovolaniu oprávneného nevyjadрила.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal včas oprávnený, zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., skúmal najskôr, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad najvyšší súd uvádza rozhodnutia sp. zn. 5 Cdo 370/2012 z 15. mája 2013 a sp. zn. 6 Cdo 350/2012 z 15. mája 2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej najvyšší súd dodáva, že Súdny dvor EÚ má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

II. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia

odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania nie je v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. proti napadnutému uzneseniu daná.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia sp. zn. 5 Cdo 370/2012 z 15. mája 2013, sp. zn. 6 Cdo 350/2012 z 15. mája 2013, sp. zn. 5 Oboer 47/2013 z 21. októbra 2013 a sp. zn. 5 Oboer 29/2013 z 19. septembra 2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V uvedených rozhodnutiach najvyšší súd konštatoval, že:

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím vo veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

Exekúciu možno vykonať aj na podklade notárskej zápisnice, ktorá má náležitosti uvedené v § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku; ak tieto náležitosti nemá, nejde o vykonateľný exekučný titul. Ak je za exekučný titul označená notárska zápisnica, je exekučný súd povinný skúmať, či na jej podklade možno vykonať exekúciu (porovnaj obdobne R 58/1997). Pokiaľ notárska zápisnica nie je vykonateľný exekučný titul, je exekúcia neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania (I. ÚS 151/2011 a I. ÚS 155/2011). Najdôležitejšou náležitosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu je súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Ak niekto ako zástupca vysloví za povinnú osobu takýto súhlas napriek tomu, že nie je oprávnený za ňu konať, nejde o súhlas povinnej osoby. Zastupovať iného nemôže ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka) – o taký prípad ide tiež vtedy, keď určitý nebankový subjekt má vopred vytypovaného „zástupcu“ druhej zmluvnej strany, následné úkony ktorého sledujú nie záujmy ním zastupovanej zmluvnej strany, ale záujmy nebankového subjektu. Dohoda o zastúpení je v tomto prípade neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka), preto je absolútne neplatný aj Mgr. T. K. udelený „súhlas“ s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, v dôsledku čoho chýba podstatná náležitosť jej materiálnej vykonateľnosti (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku).

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade notárskej zápisnice, ktorá nemá náležitosti vykonateľného exekučného titulu (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku), ide o dôvod, so zreteľom na ktorý treba žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť (prípadne, ak táto okolnosť vyjde najavo až po poverení súdneho exekútora, exekučné konanie zastaviť).

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul, je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonal na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného – môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

Uvedené právne závery dovolací súd zastáva aj v preskúmvanej veci. Námiетка oprávneneho, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie, aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, nie je dôvodná. Tak, ako správne poznamenal oprávnený, zákonom č. 230/2012 Z. z., účinným od 9. augusta 2012, bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ust. § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Oprávnený namietal, že súd prvého stupňa v danom prípade vyhlásil exekúciu za neprípustnú, a následne ju zastavil, preto mal postupovať podľa uvedeného ustanovenia. Tvrdenie oprávneneho však nie je dôvodné. Súd prvého stupňa nemohol postupovať podľa uvedeného ustanovenia, pretože v danom prípade exekúciu zastavil uznesením z 15. augusta 2011 a uvedené ustanovenie nadobudlo účinnosť až 9. augusta 2012. Odvolací súd postupoval v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a o odvolaní oprávneneho rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dvoch dôvodov (§ 214 ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p.), pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu. Rovnako dovolací súd nezhliadol dôvody, pre ktoré by bolo potrebné nariadiť pojednávanie, či už pred súdom prvého stupňa alebo pred odvolacím súdom.

V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že v štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneneho, uvedených v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (§ 122 až § 124 O. s. p.), postačujúce je, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to oboznamovanie sa obsahom listín za účelom posúdenia predpokladov na zastavenie exekúcie nemusí vykonávať na pojednávaní za prítomnosti oprávneneho a povinného.

Na podporu uvedených záverov dovolací súd uvádza, že Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. II. ÚS 160/2013 považoval vyššie uvedenú argumentáciu za primeranú odpoveď k námietke oprávneneho, že preskúmanie a vyhodnotenie obsahu listín (dokazovanie) v exekučnom konaní bolo vykonané bez jeho účasti, napriek tomu, že v konaní

malo byť nariadené pojednávanie a že mu bolo odopreté právo vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom. Ústavný súd porovnal na účely overenia slovenského prekladu rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-137/08 viaceré jeho jazykové verzie a dospel k výkladu, že všetky zhodne potvrdzujú záväzok súdu ex offio nariadiť „vyšetrovanie“ (a nie „dokazovanie“) za účelom zistenia, či súdna doložka tvorí súčasť spotrebiteľskej zmluvy podliehajúcej smernici Rady 93/13 EHS. V zmysle uvedeného výkladu ústavný súd konštatoval, že vnútroštátny súd je povinný „vyšetrovaním“ ex offio zisťovať skutkový stav na účely efektívnej ochrany spotrebiteľa podľa únievého práva a takýmto postupom nedochádza k porušeniu práv oprávneného na verejné prejednanie veci a vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom.

Dovolací súd sa stotožnil s názorom, že v danom prípade notárska zápisnica – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – nie je vykonateľný exekučný titul.

Rovnako nie je dôvodná námietka oprávneného, týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí súdov oboch stupňov. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil (aj s poukazom na obsah a dôvodnosť odvolania oprávneného). Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam.

V súvislosti s námietkou oprávneného, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o námietke oprávneného, ktorou namieta nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

III. Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnej zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania povinnej nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. februára 2014

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová